

Bozó Gyula

Egy levél 1956-ból

Küldte

Csen Csi-liu,

kínai diák Budapestről Bocsárlapújtőre (– ma Karancslapujtó településre – a szerk.) 1956 utolsó napjaiban,

aki

- akkor alig, több, mint 20 éves egyetemista az ELTE Bölcsészettudományi Karán;
- alacsony termetű szemüveges fiúként, leginkább reális gondolkodásmódjával, mosolygós arcával vált szimpatikussá környezetében;
- a legélesebb eszű volt talán a Magyarországon tanuló összes kínai diák közül;
- még a *Petőfi*-fordító *Sin Van-sing* (Hszing Van-seng)-nél is jobb szinten művelte a magyar nyelvet;
- hibátlanul le tudta írni (és ki tudta mondani) a Bocsárlapújtő település nevét;
- *Kelemen Elemér*nek egy később küldött levelében „közös barátunk” megnevezéssel szerepel;
- még egyetemi tanulmányainak befejezése előtt diplomáciai pályára került;
- az 1990-es évek első felében a Kínai Népköztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete Magyarországon;
- 1956-os küldeményének másolatát salgótarjáni látogatása alkalmával elkérte, és magával vittél távoli hazájába.

Kapta

Bozó Gyula

1956 utolsó napjaiban Bocsárlapújtőn,

aki

- másodéves magyar-történelem szakos egyetemi hallgató Budapesten;
- 1956. November 1-jétől otthon tartózkodik, s jóformán semmi érdemét nem tud arról, ami hazaérkezése után a fővárosban történt;
- nem mer nekivágni a bizonytalan (olykor életveszélyes) budapesti útnak, hogy tájékozódjék – bár a vonatok már rendszeresen közlekednek;
- úgy gondolja, a kínai diáktársaktól kell érdeklődnie, mert csakis ők azok, akik felvilágosítást tudnak adni a dolgok állását illetően; ők, akik a legveszélyesebb időszakban is – kényszerűségből – a kollégiumban kell hogy tartózkodjanak, mert lehetetlen hazatérésük a több ezer kilométerre lévő szülőföldjükre;

- kényszeríti önmagát a levélíráásra, mivel falusi magányában rendkívüli módon izgatja a bizonytalan állapot: az, hogy mi történt az egyetemmel, a kollégiummal, s főként a kollégákkal, barátokkal. S hogy indul-e végre (ha igen, mikor?) az egyetemi oktatás;
- egyáltalán nem csalódott Csen Csi-liu postafordultával érkezett válaszában, mert abban minden kérdésére precíz és pontos feleletet kapott – sallangoktól menteset és szabatosat;
- már ekkor nagyra értékelte a nyelvi teljesítményt: azt, hogy egy messzi idegenből, Kínából Magyarországra került fiatalember ilyen szinten képes elsajátítani az általa is rendkívül nehéznek tartott, de a számára is annyira kedves magyar nyelvet;
- észrevette azt is, hogy a levélben benne rejtőzködik a „kínai jellem” lényege: a nagyfokú udvariasság, a mások iránti tisztelet és az őszinte érdeklődés;
- most már több, mint 40 éve őrzi a rövid kis írást, mert a szívéhez nőtt: egyben emlékezteti őt arra a jelentőségteljes időszakra, amelyet a többi egyetemistával – köztük a kínai diákokkal – személyesen élt át;
- nemcsak Csen Csi-liu 1956-os küldeményét tartotta meg, de gazdája azoknak a kínai és magyar nyelvű leveleknek is, amelyeket – már nagykövetségként – a budapesti Benczúr utcából küldött neki;
- szobájának jól látható helyén tartja azt a művészi és szép kivitelű kínai vázát, amelyet az 1994-es személyes találkozás alkalmával kapott tőle.

Utóirat

A dokumentumot a *Palócföld* kérésére bocsátom a folyóirat rendelkezésére.

Úgy gondoljuk, eljött az ideje, hogy ez a kis írás nyilvánosságra kerüljön. Bízva abban, hogy az szélesebb körű érdeklődésre is számot tarthat, mivel hű igazolója a kornak, amelyben keletkezett. Rövidsége ellenére is sokat közül – tartalmával és gondosan fogalmazott mondataival.

Kedves Gyula!

A leveledet már megkaptam. Ne haragudj, hogy csak most írok neked!

Mindenekelőtt, meg kell mondanom, hogy jól vagyunk, egészségesekek.

A kérdéseidre a következőket válaszolom:

1. Nem történt közülünk senkinek semmi baja, a kollégiumnak és az egyetemnek sem. (De ez csak az én tudomásom szerint.)
2. Pontosán még nem tudjuk, hogy mikor lesz a tanítás, de egyesek azt mondják, hogy január 7-én.
3. Ösztöndíjat adtak vagy nem, ezt nem tudom, mert most nem lakom bent a kollégiumban, hanem az új kínai diákokkal együtt lakom egy másik diákotthonban. Csak annyit tudom megmondani, hogy voltak olyanok, akik csak az ösztöndíjakért jöttek fel Pestre.

A leveletem bezárom, sok szeretettel üdvözlöm kedves szüleidet, persze téged is. Szeretném, hogy minél előbb találkozhassunk.

Csi-lin
25/XII

Kedves Gyula !

A leveledet már megkaptam. Ne haragudj, hogy csak most írok neked. Mindenekelőtt, meg kell mondanom hogy jól vagyunk, egészségesek.

A kérdéseidre a következőket válaszolom:

1. Nem történt közülünk senkinek semmi baja, a kollégiumnak és az egyetemnek sem. (De ez csak az én tudomásom szerint)
2. Pontosán még nem tudjuk, hogy mikor lesz a tanítás, de egyelőre azt mondják, hogy 7-én.
jan.